

Isaac Asimov: Az utolsó komp

- Gondolom, mindig kell, hogy legyen egy utolsó alkalom - sóhajtott nagyot Virginia Ratner. Ahogy a tenger tűző nap fényében megcsillanó hullámaira pillantott, a tekintetében nyugtalanság tükröződött. - Legalább szép időnk van, bár egy hóvihár most jobban illene a hangulatomhoz.

Robert Gill, aki a Földi Űrhivatal rangidős tisztjeként volt ott, közömbösen tekintett a nőre.

- Ne szomorkodjon, kérem. Hiszen pont maga mondta: mindig kell, hogy legyen egy utolsó alkalom.

- De miért pont ÉN vagyok a pilóta?

- Mert maga a legjobb pilótánk és mi szeretnénk problémamentesen lezárni az egészet. És miért éppen én vagyok, akinek lakatot kell tennie a Hivatalra? Vegyük úgy, hogy minden jó, ha a vége jó!

- Ha a vége jó? - Virginia a berakásra váró árura és a beszállásra várakozó utasokra pillantott. Mindkettőből az utolsóóra.

Húsz éve vezetett kompokat, s mindvégig a tudatában volt annak, hogy egyszer eljön majd az utolsó alkalom. Azt hihetnék, hogy a tapasztalatok megöregítették őt, mégsem volt egyetlen ősz hajszál a hajában, egyetlen ránc az arcán. Lehet, hogy az állandóan változó erősségű gravitáción való élet volt ilyen hatással rá.

Most azonban eltökéltnek látszott.

- Mégis azt hiszem, hogy drámába illő irónia, vagy talán drámai igazságszolgáltatás lenne, ha az utolsó komp a felszálláskor felrobbanna. Tiltakozás a Föld részéről.

Gill a fejét csóválta.

- Ezt tulajdonképpen jelentenem kellene, de magát most csak a nosztalgia rohanta meg.

- Akkor jelentse. Kritikus helyzetben megbízhatatlannak könyvelnének el és kizárnának a pilóták közül. Helyet foglalhatnak a többi hatszáztizenhat utas között, s én lennék a hatszáztizenhetedik. Más vezeti a kompot és ő kerül be a történelembe, mint a pilóta, aki...

- Nem áll szándékomban jelenteni. Egyébként is minden rendben lesz. A komp felszállása eddig is mindig zökkenőmentesen zajlott le.

- Nem mindig - makacskodott Virginia Ratner. - Ott van az Enterprise-60 esete.

- Tekintsem ezt akadályközlő bejelentésnek? Amiről beszél, százhetven évvel ezelőtt történt és azóta nem volt egyetlen ürrel kapcsolatos baleset sem. Az antigravitáció segítségével elképzelhetetlen, hogy a dobhártya károsodjék. A rakétahajtóművek dübörgése mindörökké a múlté. Hallgasson ide, Ratner, jobba lenne, ha most az irányító fedélzetre menne. Alig harminc perc van a felszállásig.

- Valóban? És most azt is közli velem, hogy a felszállás teljesen automatizált és rám valójában nincs is szükség?

- Tudja azt maga anélkül is, hogy én elmondanám. A jelenléte a hajóhídon a szabályzat szerint kötelező - azonkívül hagyomány is.

- Mintha maga is nosztalgizna. Azok az idők után, amikor a pilóták még mások voltak és nem azzal szereztek dicsőséget maguknak, hogy semmit nem csináltak. De azért megyek - fűzte hozzá és belépett a központi alagútba, ahol a légáramlat tollpiheként ragadta magával a testét.

Kezdő korára gondolt a kompjártatokon, amikor az antigravitáció még kísérleti jellegű volt és nagyobb felszálló szerkezetre volt szükség, mint a komp maga, és a hajótest remegett vagy egyáltalán nem mozdult, és az űrhajósok keze indította be a régimódi emelőszerkezetet.

Mostanra az antigravitációs módszert annyira miniatürizálták, hogy minden egyes hajónak megvolt a maga saját szerkezete. Sosem vallottak vele kudarcot. Az utazóközönségnél alkalmazták, valamint a rakományánál, amit súrlódásmentes légaknák és mágneses lebegtetők segítségével maga a felkészítette személyzet szállított a helyére, akik tudták, hogyan lehet a súlytalan, teljesen tehetetlen tárgyakat emberi erővel mozgatni.

Még soha emberi kéz által épített jármű nem volt olyan nagyszerű, annyira összetett és teljesen komputerizált, mint ezek az űrhajók, hiszen egyetlen más hajónak sem kellett megküzdenie a Föld gravitációjával. Kivéve azokat az ősrégi, antigravitáció nélküli űrhajókat, amelyeknek az energia utolsó cseppjéig kémiai hajtóanyagokra kellett támaszkodniuk. Primitív dinoszauruszok!

Ami az űrbázisokról az erőművekbe, vagy a gyárakból az élelmiszer előállítókra - talán éppen a Holdra - igyekvő űrhajókat illeti, azokak nagyon kicsi vagy nulla gravitációval kellett megküzdeniük, ezért rendkívül egyszerű, szinte törekeny szerkezetük volt.

A nő a pilótaszobában volt, előtte egy sor komputerizált műszer, amelyek minden egyes berakodott láda helyzetét, valamint a személyzet és az utazóközönség minden egyes tagjának számát és helyét jelezte. / Azokét nem, akiket maga mögött hagyott. Elképzelhetetlen volt, hogy valakit is ott hagyjon! /

Alaposan megvizsgálta a televízort, amely a hajó körüli táj háromszázhatvan fokos képét mutatta. Nézte a helyet, ahonnan az ősi időkben az ember először kilépett az űrbe. Innen indult az ember, hogy megépítse első űrbéli szerkezeteit: az akadozva

működő erőműveket, az állandó felügyeletet igénylő automatizált gyárakat és az első, tízezer ember számára otthont nyújtó űrbázisokat.

Mára ez a hatalmas, túlzásúlt műszaki bázis már a múlté. Fokról fokra szedték darabokra, míg az utolsó komp indulását segítő egyetlen szerkezet maradt csak egészben. Ez a szerkezet a hajó indulása után is ott marad, hogy elárvult emlékműként hirdesse mindazt, ami valaha itt volt, míg végleg el nem rozsdásodik és szét nem korhad.

Hogyan voltak képesek a földiek ilyen gyorsan elfeledni a múltat?

Mindenhol csak földet és tengert látott - minden kihalt volt. Embernek vagy emberi létesítménynek nyomát sem észlelte. Csak a zöld növényzet, a sárga homok és a kék víz maradt itt.

Elérkezett az idő! Gyakorlott szeme látta, hogy a hajó megtelt, s a gépezet egyenletesen működve készen várt. A visszaszámlálás az utolsó másodperchez ért, fejük felett az antigravitációs műhold szabad utat jelzett, így semmi szükség nem volt - és a nő tudta, hogy többé már nem is lesz - megérinteni a kézi vezérlést.

A hajó egyenletesen, némán emelkedett, és minden, amire létrehozták, kétszáz esztendőnyi működés után bevégeztetett. Odakint az űrben, a Holdon, a Marson, az aszteroida övben, számtalan űrbázisán az emberiség már várt rá.

A földlakók utolsó csoportja felszállt, hogy csatlakozzék hozzájuk. A Föld ember általi megszállásának hárommillió éves korszaka véget ért, a tízezer éves földi civilizációnak vége szakadt, a gyors iparosodás négy évszázada befejeződött.

Az anyabolygónak hálás és a tönkretett területeket visszaszolgáltatni kész emberiség visszaadta a Földnek az eredeti állapotát és vadvilágát. Az emberi faj eredetének emlékeként fog megmaradni örökre.

Az utolsó komp áttört a légkör felső rétegének felhőfoszlányain. A Föld messze mögötte maradt és egyre zsugorodott, ahogy a komp távolodott tőle.

Tizenöt milliárd űrlakó ünnepélyes fogadalmat tett, miszerint emberi láb soha többé nem léphet a bolygó felszínére.

A Föld szabad volt. Szabad végre!

The Last Shuttle C 1981

Isaac Asimov: The Winds of Change

Fordította: Koch György

[vissza](#)